

ט' אדר תשע"ג - 19/2/2013

ניהול תיק בפלת"ד

יהונתן שי גוטליב, עו"ד

רחוב הלל 23, ת.ד. 2470, ירושלים 91023
טל: 072-2837387 ; פקס: 072-2837389
Email: yg.law@012.net.il

כל הזכויות שמורות למחבר

מבוא

במה ההשתלמות תעסוק ובמה לא?

- ההשתלמות נועדה להעניק כלים פרקטיים לניהול תיק בפלת"ד.
  - ההשתלמות לא תעסוק בפן המהותי של החוקים הרלוונטיים.
  - ההשתלמות לא באה ללמד את חוק הפלת"ד והקשור בו.
-

את מי אני מייצג?

- השאלה הראשונה והבסיסית היא כמובן האם אני מייצג תובע או נתבע.
  - הנתבע על פי רוב זו חברת הביטוח אבל ייתכן גם שאייצג אדם פרטי או תאגיד כצד שלישי במקרה שאין כיסוי ביטוחי.
  - מהי אישיותו המשפטית של התובע / נתבע? בגיר, קטין, תאגיד.
  - מי הוא החותם על יפוי הכח והאם הוא מורשה לעשות זאת.
-

מועדים

- אם אני התובע- התיישנות!!!
  - האם חלפה שנה מיום התאונה?
  - המוקש כשמייצגים תובע- אין מועד שלוחץ עלי ויש נטייה לדחות.
  - אם אני הנתבע - מועד אחרון להגשת כתב הגנה. לזכור שתמיד ניתן לבקש ארכה, בין בהסכמה ובין ללא הסכמה.
  - לבדוק מועדי דיונים אם קיימים.
-

קבלת העובדות-תובע

- מועד הנזק.
- נסיבות התאונה- חשוב כדי להבין אם מעורבת מבטחת אחת, שתי מבטחות (לדוגמא- רכב חונה שנפגע מרכב חולף)
- מהות הנזק- שבר, צלקת, נפשי.
- השתלשלות האירועים- מה קרה מיום קרות הנזק ועד יום הפגישה.
- קבלת תיעוד- רשיון נהיגה, אישור משטרה (להבדיל מתיק המשטרה), תעודת חובה, מסמכים רפואיים, מסמכי שכר, מסמכי ביטוח לאומי, אישורים שונים וכו'
- האם התיק בשל להגשת התביעה?

קבלת העובדות - תובע (המשך)

- איסוף ראיות- האם יש ראיות נוספות שניתן לאסוף לפני הגשת התביעה? בעיקר תיק משטרה ומסמכים רפואיים.
- הקלטה- במקרה של שאלה בכיסוי הביטוחי
- תמונות- במקרה שמקום התאונה יכול להשפיע על שאלת הכיסוי הביטוחי (למשל חניה).
- חקירות- כתובע כמעט ולא רלוונטי.
- עדים- במקרה שעשויה להתעורר שאלת נסיבות (אופנוע שמחליק בשעה 0200)

קבלת העובדות - נתבע

- קבלת גרסה מסודרת וברורה מהנתבע על נסיבות התאונה או על נסיבות העברת הרכב וכן על נסיבות קיומו או אי קיומו של הביטוח.
- קבלת גרסה ביחס לנטען בתביעה – לנסות לקבל תשובות לכל הטענות.
- קבלת תיעוד- חשוב לאסוף תיעוד בעיקר בשאלת החבות אבל גם בשאלת הנזק- מסמכים רפואיים, מסמכי שכר, מסמכי ביטוח לאומי, אישורים שונים וכו'.
- האם התיק בשל להגשת כתב הגנה?

קבלת העובדות-נתבע (המשך)

- איסוף ראיות- האם יש ראיות נוספות שניתן לאסוף?
- הקלטה, תמונות, חקירות, עדים- במקרה שמתעוררת שאלת הכיסוי הביטוחי (בהנחה שלא מייצגים מבטחת).
- שאלת הסמכות המקומית והעניינית- כמעט ולא רלוונטי.
- שאלת ההתיישנות.
- זהירות! העלאת הטענה במועד הראשון האפשרי זה כולל גם הודעה על הייצוג לבית המשפט או בקשה למתן ארכה וכדו'

זיהוי הגורמים המעורבים

את מי אני תובע?

- מכתב דרישה או כתב תביעה.
- התביעה מוגשת כנגד הנהג ומבטחת הרכב בו נמצא הנפגע אם מדובר בנהג או נוסע.
- מגישים תביעה כנגד שתי מבטחות במקרה שלא ברור מי מהן נושאת בחבות- למשל הולך רגל שנפגע על ידי שני רכבים.
- קרנית- נהג לא ידוע, אין ביטוח או ביטוח לא מתאים.
- קרנית ומבטחת- כאשר יש ביניהן מחלוקת, למשל- טענה להסעה בשכר מצד המבטחת

זיהוי הגורמים המעורבים

מה האפשרויות שלי כנתבע?

- הודעה לצד שלישי - אדם פרטי לא נזקק לכך אבל יכול לשלוח הודעות לצד רביעי אם קיבל הודעה מקרנית.
- תמיד ניתן לבקש הארכת מועד אבל לא תמיד נקבל

הערכות להגשת כתב הטענות- תביעה

- חוות דעת רפואית- לא מצרפים חוות דעת ולא החלטות של הביטוח הלאומי
  - ייעוץ רפואי- הערכה של הנכות
  - אישור ממשרד הרישוי- תוקף רשיון נהיגה
  - אילו נספחים אני מצרף לכתב התביעה- רשיון נהיגה, אישור משטרה, תעודת חובה, תיעוד רפואי, אישורי מחלה.
  - בקשה למינוי מומחים רפואיים- תצהיר בריאות, טופס וס"ר
-

הערכות להגשת כתב הטענות- הגנה

- אילו נספחים אני מצרף לכתב ההגנה – תעודת חובה אם קיימת אצלי, קביעת נכות על פי דין, מסמכים הקשורים לשאלת החבות (למשל - הסכם השכרה).
- תגובה לבקשה למינוי מומחה רפואי- מפורטת
- מסמכי ביטוח לאומי – אם נקבעה נכות

עריכת כתבי הטענות

כתב תביעה

- כלל בסיסי- רחב ככל הניתן.
- פרק העובדות- חשוב לטעון לעובדות המקימות עילה לפי חוק הפלת"ד. אין צורך לפרט מעבר לכך, למעט מקרים גבוליים או לא ברורים.
- הנזק והסעד המבוקש- עבר ועתיד (אין סכום תביעה)
- בקשה למינוי מומחה רפואי- לפי התקנות- אין חובה לפרט מה אירע.

בקשה למינוי מומחה רפואי

- לכתב התביעה יש לצרף בקשה למינוי מומחה רפואי אם טוענים לנכות.
- הבקשה מנוסחת לפי התקנות ואינה דורשת פירוט רב.
- (התובעים מבקשים למנות להם מומחים רפואיים בנושא הנכות הרפואית שלהם בתחום האורטופדיה, הכירורגיה הפלסטית והנוירולוגיה, בעניין תאונת הדרכים מיום 1/1/2000, לשם קביעת נכותם. התובעים מודיעים כי בעקבות תאונת הדרכים שבה נפגעו, לא היו מאושפזים במוסד רפואי. הואיל והתובעים לא היו מאושפזים במוסד רפואי, מצורפים בזה מסמכים שנערכו לצורך הטיפול הרפואי)
- יש לציין את כל התחומים שבהם מבקשים מינוי מומחה.

בקשה למינוי מומחה רפואי

- חשוב לכלול גם תחומים חופפים - למשל אורטופדיה ופלסטיקה.
  - התחומים המבוקשים כמובן צריכים להתאים לנזק הרפואי.
  - לבקש מראש גם מינוי של מומחה שיקומי או תעסוקתי- מתאים בעיקר לנכים משמעותיים.
  - לזכור שפורמאלית יש לתקן את כתב התביעה אם רוצים להוסיף מומחה רפואי בהמשך ולכן כדאי מראש לבקש כמה תחומים.
  - לבקשה מצרפים טופס וס"ר, תצהיר בריאות ומסמכים רפואיים
-

עריכת כתבי הטענות

כתב הגנה

- כלל בסיסי- רחב אבל צר וטענות חלופיות.
  - גרסה עובדתית- רק במקרים גבוליים
  - תאונת עבודה?
  - אין קשר סיבתי או שהקשר נותק- בעיקר בנוק
  - הקטנת הנזק
  - קיזוז וניכוי- ביטוח לאומי, קופת חולים, מיטיבים אחרים
  - לשים לב שעניתי על כל הסעיפים בכתב התביעה (הכל מוכחש?)
-

בקשה לתשלום תכוף

- היתרונות- כסף מהיר (יחסית), מראה ללקוח שפועלים בתיק, קופת פיצוי, שכר טרחה
  - החסרונות- אגרה (אם זה נפרד מהתביעה), ניכוי עם ריבית והצמדה
  - להבדיל בין דרישה לבין בקשה.
  - פורמאלית חייבת להיות דרישה קודם לבקשה.
  - הנוסח הוא הנוסח שבתקנות- למלא את כל הסעיפים
  - לשים לב שלא חלפו שנתיים מיום התאונה ואם כן לנמק מדוע זכאי לתשלום תכוף
-

בקשה לתשלום תכוף

- צירוף מסמכים רבים לתמיכה בטענות- פירוט כרטיסי אשראי, חוזה שכירות, הסכם משכנתא, תשלומי בזק, ארנונה, מים, אישורי מחלה ועוד.
  - לזכור שמדובר בתצהיר.
  - לעמוד על המועדים כי אחרת יוצא העוקץ של התשלום התכוף.
  - לנסות ולהתפשר כדי להרוויח את הזמן.
  - ניתן להגיש בקשות נוספות לתשלום תכוף- אחרי חצי שנה ובשינוי נסיבות או קודם בנימוק מיוחד.
-

הליכים מקדמיים - תובע

כתב התביעה הוגש - מה עכשיו?

- 30 יום להגשת הגנה בתוספת הארכות להגשה.
- בקשה למתן פסק דין בהעדר הגנה - פחות מקובל. ניתן לבקש מינוי מומחה רפואי בהעדר הגנה.
- תיקון כתב התביעה - הוספת נתבעים נוספים – מבטחת או קרנית או את הנהג.
- ניהול מו"מ לפני הגשת הגנה - ניתן גם למנות מומחה בהסכמה.

הליכים מקדמיים - תובע

הוגש כתב הגנה:

- הפנית דרישה להליכים מקדמיים הכוללת:
  - גילוי מסמכים: תצהיר לפי התקנות או רשימת מסמכים.
  - גילוי ועיון במסמכים ספציפיים: פוליסה, חומר רפואי, מסמכי ביטוח לאומי, תיק משטרה, אישור ממשרד הרישוי.
  - שאלון- גם למבטחת בנושא קיומו או העדרו של כיסוי ביטוחי
-

הליכים מקדמיים - תובע

קבלנו תשובות – מה עכשיו?

- האם הנתבע מילא אחר הדרישה שלנו?
  - האם תצהיר גילוי המסמכים מספק אותי?
  - האם הועברו אלי כל המסמכים שבקשתי?
  - האם יש מסמכים נוספים עליהם נודע לי עכשיו?
-

הליכים מקדמיים - תובע

קבלנו תשובות – מה עכשיו?

- האם הנתבע השיב על כל השאלות?
  - האם התשובות הן תשובות אמת?
  - האם נטען לאי רלוונטיות?
  - האם נטען לחסיון מסמכים או חסיון במתן תשובות?
-

הליכים מקדמיים - תובע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- הכנת תצהיר גילוי מסמכים או רשימת מסמכים.
- מסמכים חסויים- חקירות, הקלטות.
- חשוב לכלול את כל המסמכים שיש בידי התובע.
- ניסוח רחב של המסמכים- לדוגמא- תיעוד רפואי, קבלות, מסמכי שכר
- לזכור- אני חשוף לסנקציה שלא יתנו לי להגיש כראיה מסמך שלא גיליתי

הליכים מקדמיים - תובע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- מתן מענה לשאלון: תשובות קצרות, אמיתיות, מנוסחות היטב, הכנסת הטענות שלי בשאלות פתוחות, התחמקות משאלות שלא נוחות, טענת אי רלוונטיות, טענת חסיון.
- לזכור מה מרחף מעל התשובות: השופט יקרא את מה שאני כותב!

הליכים מקדמיים - תובע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- המצאת מסמכים ספציפיים - האם המסמכים אצלי?
  - האם המסמכים הנדרשים היו אצלי?
  - דרישה לפרטים נוספים : חובה להשיב אבל התשובה היא חלק מכתב הטענות.
  - דרישה להודות בעובדות או במסמכים : לא חייב להשיב. לזכור שהסנקציה היא הוצאות הוכחת העובדה או המסמך.
-

הליכים מקדמיים - נתבע

הגשתי את כתב ההגנה, מה עכשיו?

- הפנית דרישה להליכים מקדמיים לתובע ולכל אחד מהנתבעים והצדדים השלישיים הכוללת:
- גילוי מסמכים; שאלון; גילוי ועיון במסמכים ספציפיים. לשים לב אם התובע עצמאי או בעל חברה.
- הודיה בעובדות או במסמכים- פחות מקובל

הליכים מקדמיים - נתבע

- שאלון : כל מה שעולה על הדעת ויכול לעזור לי להדוף את התביעה כמובן שבעיקר בנזק.
- להקשות על התובע.
- שאלות פתוחות או נכון/לא נכון?
- תתי שאלות באפשרויות שונות התלויות בתשובה לשאלה העיקרית
- שאלות "דיג"
- מקבע גרסה – לטוב ולרע

הליכים מקדמיים - נתבע

קבלנו תשובות – מה עכשיו?

- האם התובע מילא אחר הדרישה שלנו?
  - האם תצהיר גילוי המסמכים מספק אותי?
  - האם הועברו אלי כל המסמכים שבקשתי?
  - האם יש מסמכים נוספים עליהם נודע לי עכשיו?
  - האם התשובות הן תשובות אמת?
  - האם נטען לאי רלוונטיות?
  - האם נטען לחסיון מסמכים או חסיון במתן תשובות?
-

הליכים מקדמיים - נתבע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- הכנת תצהיר גילוי מסמכים או רשימת מסמכים.
  - מסמכים חסויים- חקירות, הקלטות.
  - חשוב לכלול את כל המסמכים שיש בידי הנתבע.
  - ניסוח רחב של המסמכים- לדוגמא- תיעוד רפואי
  - לזכור- אני חשוף לסנקציה שלא יתנו לי להגיש כראיה מסמך שלא גיליתי
-

הליכים מקדמיים - נתבע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- מתן מענה לשאלון: תשובות קצרות, אמיתיות, מנוסחות היטב, הכנסת הטענות שלי בשאלות פתוחות, התחמקות משאלות שלא נוחות, טענת אי רלוונטיות, טענת חסיון.
- לזכור מה מרחף מעל התשובות: השופט יקרא את מה שאני כותב!

הליכים מקדמיים - נתבע

קבלנו דרישה להליכים מקדמיים, מה עושים?

- המצאת מסמכים ספציפיים- האם המסמכים אצלי?
  - האם המסמכים הנדרשים היו אצלי?
  - דרישה לפרטים נוספים : חובה להשיב אבל התשובה היא חלק מכתב הטענות.
  - דרישה להודות בעובדות או במסמכים : לא חייב להשיב. לזכור שהסנקציה היא הוצאות הוכחת העובדה או המסמך.
-

השלמת טיעון

- השלמת טיעון בענין הבקשה למינוי מומחים רפואיים תפרט את הנזק הרפואי שנגרם כתוצאה מהתאונה ותנמק קיומה של ראשית ראיה למינוי מומחה באותו תחום.
  - אפשר לצרף מסמכים רפואיים עדכניים.
  - ביטוח לאומי- האם מדובר בתאונת עבודה? האם התובע בהליך לקראת קביעת נכות?- טענת הנתבע
  - שאלת המימון- לטעון תמיד שהמימון יוטל על הנתבעת.
-

חוות דעת רפואיות

איסוף חומר רפואי (יותר לנתבע)

- קופות חולים
- בתי חולים
- מכונים- רנטגן, אולטרה סאונד
- צה"ל- רק צו
- טיפת חלב, בית ספר
- ביטוח לאומי- וס"ר או צו

חוות דעת רפואיות

- הגשת השלמת טיעון או דיון קדם משפט בענין מינוי מומחה רפואי
  - מונה מומחה רפואי מטעם בית המשפט
  - העברת כל החומר הרפואי או חלקו (להשוות לחומר שהתקבל בגילוי מסמכים)
  - שאלות הבהרה
  - הזמנה לחקירה על חוות הדעת
  - בקשה למינוי מומחה רפואי נוסף
-

נכות על פי דין (סעיף 6ב')

- נקבעה נכות על פי דין לא ימונה מומחה רפואי.
- ניתן להגיש בקשה להבאת ראיות לסתור את קביעת הנכות. חייב לקבל ייעוץ רפואי.
- ניתן להגיש בקשה למינוי מומחה רפואי בתחומים נוספים - למשל נקבעה נכות אורטופדית וקיימת טענה לנכות פסיכיאטרית.
- היתרון - התיק מתנהל במהירות - מגישים תחשיב נזק מיד לאחר כתב ההגנה (אין שאלות הבהרה וחקירת מומחה)
- החסרון - אין קביעת נכות זמנית, אין קביעת צרכים רפואיים (טיפולים נפשיים וכדו'), אין אמירה ברורה של השפעה על התפקוד (אין שאלות הבהרה וחקירת מומחה)

תחשיב נזק

- תיאור העובדות – בקצרה אבל לעיתים חשוב לכאב וסבל בתיקים של עד 10%
  - תיאור השתלשלות הטיפול הרפואי חשוב לפרט לצורך כאב וסבל
  - הנכות הרפואית
  - הנכות התפקודית
  - העיסוק ובסיס השכר
-

תחשיב נזק

ראשי הנזק:

- כאב וסבל: נוסחת הפלת"ד או 10%. פירוט רב של הסבל שנגרם.
- הפסד שכר לעבר: תקופת אי כושר מליאה, תקופת אי כושר חלקית, חזרה לעבודה. לא לשכוח הפרשי הצמדה וריבית
- אבדן כושר ההשתכרות לעתיד: גלובלי (טענת הנתבע לרוב), מכפלת השכר באחוזי הנכות ובמקדם ההיוון, החלק של ההפסד המוכח (נניח שלפני התאונה הרווחתי 5,000 ועכשיו אני מרוויח 4,000) במכפלת מקדם ההיוון, גיל פרישה או גיל 70 (אשה וגבר, מקצוע חופשי או עבודת כפיים) היוון כפול אם מדובר בקטין.

תחשיב נזק

ראשי הנזק:

- עזרה וסיעוד לעבר – צריך להוכיח בקבלות או בתצהיר.
- אפשר לטעון גם להגברה של העזרה.
- עזרה וסיעוד לעתיד- תחשיב של שעות העזרה המבוקשת במכפלת התשלום לשעה ובמכפלת ההיוון (עד תוחלת החיים).
- אפשר לטעון גם לשכר גלובלי עבור עזרה.
- להבדיל בין עזרת קרוב ועזרת אחר.

תחשיב נזק

ראשי הנזק:

- הוצאות לעבר- ההוצאות מתייחסות לכל ההוצאות הרלוונטיות לתביעה- קבלות!
  - בכל מקרה לטעון שלא כל הקבלות נשמרו ויש לפסוק הוצאות בצורה גלובלית.
  - הוצאות רפואיות- מכוסות על ידי קופת החולים אבל יש תשלומים שונים שמשלמים כהשתתפות עצמית או טיפולים שאינם מכוסים בסל הבריאות
-

תחשיב נזק

ראשי הנזק:

- הוצאות לעתיד- כאן זה על פי הערכה. לפרט מהן ההוצאות שהתובע יידרש למשל – טיפולים רפואיים, טיפולים משלימים (במיוחד אם זה נתמך בחוות הדעת), טיפולים נפשיים שאינם מכוסים בסל הבריאות, הוצאות נסיעה, הוצאות שונות.
- ניידות- רלוונטי בעיקר בתיקים בהם יש פגיעה ברגליים או פגיעה נפשית.
- התאמת דיור- רלוונטי בתיקי נכים קשים

תחשיב נזק

ראשי הנזק:

- הוצאות מיזוג- רלוונטי בתיקי נכים קשים
  - הוצאות סיעוד- כביסה, חיתולים וכדו'- רלוונטי בתיקי נכים קשים
  - לשים לב שחלק נכבד מהטענות בענין הנזק צריכות להתמד בחוות דעת המומחה הרפואי מטעם בית המשפט!
-

תחשיב נזק

ניכויים/קיזוזים

- ביטוח לאומי- כל התגמולים שצמחו ויצמחו כתוצאה מהתאונה.
- אם אני התובע אני אשאף לציין בדיוק את סכום הניכוי שיש לדעתי לנכות בצירוף אסמכתאות.
- אם אני הנתבע אעדיף להשאיר זאת בצורה עמומה.
- קופת חולים – בא לידי ביטוי בהוצאות הרפואיות.
- תשלום תכוף- לשים לב למועד קבלת הכסף. הניכוי של התשלום התכוף מגיע בסוף התחשיב

הצעת פשרה

- אחרי תחשיבי נזק בית המשפט יציע פשרה לצדדים.
  - הצעת הפשרה אינה מחייבת.
  - הפשרה יכולה להוות בסיס למו"מ.
  - אפשר להציג עוד מסמכים ולבקש מבית המשפט לשפר את הפשרה.
  - השיקולים הם גם זמן קבלת הכסף והעבודה בהמשך.
  - אפשר לבקש פסיקה לפי סעיף 4 (ג) שהוא המקביל של סעיף 79 א'.
-

קדם משפט

- מינוי מומחה רפואי מטעם בית המשפט (אם לא מונה)
  - דיון בבקשות ביניים - בעיקר בענין ההליכים המקדמיים
  - כיצד יימשך התיק - קביעת מועד להגשת ראיות ומועד להוכחות
  - האם יש מקום למינוי מומחה רפואי נוסף?
  - האם יש מקום לסיום התיק לפי סעיף 4 ג'?
  - דיון בהצעת פשרה
-

הכנת הראיות

- תצהירים - תובע / נתבע, עדים (עדי ראיה, ממונה בעבודה, עזרת צד ג').
  - עדים שלא בשליטתי או שמסרבים ליתן תצהיר.
  - חוות דעת בתחומים אחרים- כלכלית, אקטואריה.
  - הגשת מסמכים- מצורפים לתצהיר, בחקירה נגדית או בהזמנה לבית המשפט (כמו ביטוח לאומי וקופת חולים)
-

הכנה להוכחות

- הכנת עדים - מפגש עם כל עד בנפרד!
- בדיקה מדוקדקת של המסמכים בתיק כולל התיעוד הרפואי
- השוואת גרסאות במסמכים השונים
- הכנת מסמכים להגשה - כולל את השאלון ותצהיר תשובות לשאלון בהתייחס לשאלות ספציפיות
- מציאת סתירות בין התצהירים השונים לבין המסמכים
- לא לשכוח התנגדויות - שמועה, מומחיות, סברה, שינוי או הרחבת חזית, ענין שברפואה

סיכומים

- סיכומים בדרך כלל יהיו בכתב אבל יכולים להיות גם בעל פה.
  - ההכנה לסיכומים בעל פה צריכה להיות כמו לסיכומים בכתב כולל הפניה לפסיקה.
  - חשוב שהסיכומים ייבנו בצורה בהירה ולפי פרקים.
  - סיכומים צריכים להיות מעניינים ולא מעייפים.
  - לזכר שזה לא כתב טענות אלא מסקנות!
-

ניכויים וקיזוזים

- כל טובת הנאה שצמחה לתובע מקוזזת מהתביעה לרבות ביטוח לאומי
  - לגבי הנתבע- לשים לב שלמטיב זכות חזרה (כפוף להתיישנות): ביטוח לאומי, מעסיק, קרן דמי מחלה (מבטחים, מקפת).
-

ביטוח לאומי

- כל התגמולים שצמחו לתובע כתוצאה מהתאונה מנוכים מהפיצוי הסופי.
  - כך למשל גם דמי אבטלה והבטחת הכנסה ולא רק דמי פגיעה ומענק או קצבת נכות.
  - מתן הודעה לביטוח הלאומי על הגשת התביעה (ס' 330 לחוק הביטוח הלאומי) מקנה 25% מהנזק.
-

הסכם שכר טרחה

- אחוזים- לפי כללי לשכת עורכי הדין (תעריף מקסימלי לשכר טרחה בטיפול בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים), תשל"ז-1977 (8, 11, 13)
  - סכום מוגדר
  - הוצאות
  - מלמעלה או מלמטה
-

סוף!!!